

Valtuustoaloite Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto

Nuorten hoivaajien tukeminen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella

Nuoret hoivaajat ovat alle 18-vuotiaita lapsia ja nuoria, jotka hoitavat, auttavat tai tukevat toista perheenjäsentä tai muuta läheistään sairauden tai vamman vuoksi. Nuorten hoivaajien arkeen voi kuulua hyvin monenlaisia läheisen ja perheen hyvinvointia tukevia tehtäviä, esimerkiksi peseytymisessä ja pukeutumisessa avustamista, ostosten tekoa ja ruoanlaittoa, viranomaisasiointia, läheisen voinnin seurantaa ja tarkkailua, henkistä tukemista ja sisaruksista huolehtimista. He siis kantavat säännöllisesti sellaista vastuuta, joka normaalisti kuuluisi aikuiselle.

Nuoret hoivaajat näyttävät samalta kuin muut nuoret, mutta he elävät hyvin erilaista elämää kantaen huolta sairaasta, vammautuneesta tai riippuvaisesta läheisestään. Nuorella hoivaajalla ja hänen perheellään on oikeus saada apua ja tukea arjessa selviämiseen. Se vaatii sen, että heidät tunnustetaan ja heidän tuen ja hoidon tarpeensa määritetään.

Tarkkaa tietoa nuorten hoivaajien määrästä ei ole, mutta järjestöt ovat arvioineet, että heitä olisi Suomessa noin 15 000–20 000. Vuoden 2023 kouluterveyskyselyyn vastanneista pohjoiskarjalaisista lapsista ja nuorista yli 3800 hoitaa vähintään viikoittain perheenjäsentään tai muuta läheistään. Se on lähes joka neljäs 10–19-vuotiaista pohjoiskarjalaisista. Tämän lisäksi on joukko lapsia ja nuoria, jotka eivät kanna arjen vastuuta, mutta voivat kokea hyvinkin kuormittavaa huolta läheisen voinnista ja/tai kannatella kodin ilmapiiriä ja perheenjäsenten tunteita mukauttamalla omaa käytöstään. On hyvin yksilöllistä miten lyhyt- tai pitkäkestoinen huoli kuormittaa, mutta jo se pelkästään voi vaikuttaa voimakkaasti lapsen tai nuoren hyvinvointiin ja kehitykseen. Kaikki he ovat oikeutettuja apuun ja tukeen.

Me valtuustoaloitteen allekirjoittajat edellytämme, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun sote varmistaa koko henkilöstönsä riittävän osaamisen tunnistamaan nuoret hoivaajat ja ohjaamaan heidät tuen piiriin, tarvittaessa ulkoisia koulutuksia hankkimalla. Esimerkiksi Joensuun seudun omaishoitajat ry tarjoaa tähän tarkoitukseen kehitettyä nuori hoivaaja -infoja, jotka on suunnattu sote-palveluiden työntekijöille.

Lisäksi edellytämme, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella varmistetaan, että nuorten hoivaajien tunnistamiseen ja palvelutarpeen arviointiin kehitetty toimintamalli on systemaattisesti käytössä, jotta aikuisen sairauden tai vamman diagnoosin yhteydessä kartoitetaan myös hänen perhetilanteensa. Tämä mahdollistaa koko perheelle tarjottavan tuen jo heti muuttuneen tilanteen alkuvaiheessa, jolloin se on kustannustehokasta ja inhimillisesti oikein. **Toimintamallin lisäksi järjestöjen rooli nuorten hoivaajien sekä heidän perheiden tukena ja apuna tulee tunnistaa sekä varmistaa heidän ohjautumisensa järjestöjen palvelujen piiriin.**

Allekirjoitukset ja nimenselvennykset

Ninni Saarinen

Anniina Kontiokorpi

Heikki Ahtola

Jarmo Tanninen

Jari Ruokolainen

Sanna Rissanen

Osmo Pirhonen

Jussi Wihonen

Matti Mäntynen

Tuula Pakarinen

Päivi Armila

Tapio Härmäläinen

Anna Karjula

Mirja Karhinen

Ilita Kaarto

Eero Bogdanoff

Niko Keronen

Outi Mara

Satu Melkko

Paula Puhakka

Tarja Hyykky

Karita Kaita

Maija Silvennoinen

Henry Määttä

Maija Kuivalainen